

Titel: Verwondering

Preek over Psalm 8

Paaskerk Baarn, 5 augustus 2012

ds Marleen Kool-Mout

Op een overvol strand, op een zonnige dag, ontdekt Petra plotseling het gezicht van E. Haar favoriete schrijver. Zonder dat ze zich ook maar een seconde bedenkt, stapt ze op hem af, bekennt hem met een kleine trilling in haar stem, haar passie voor zijn boeken en stelt de vraag die ze hem altijd al wilde stellen: *hoe wordt toch een verhaal geboren?*

Uit verwondering, antwoord E. Uit eindeloze verwondering. Waarop zijn hier zoveel mensen? Wie heeft jou zo mooi gemaakt? Hoe komt het dat jij hier voor mij staat en dat we elkaar een minuut geleden nog helemaal niet kenden? Zijn de man en de vrouw die daar lopen wel gelukkig? Waarom geloven mensen? En geloven ze dan in God of in zichzelf?

Waar kom jij vandaan? Door je te verwonderen ga je vragen stellen.

Er wordt dan zomaar, uit het 'niets' een verhaal geboren...

Grote kans dat jij schrijver wordt... Nog voordat Petra verder kon vragen, wat hij daarmee bedoelde, verdween E tussen de mensen. (vrij naar: F. Borger in Verwondering, PKN 2006)

Hoe wordt een verhaal, een gedicht, een beeld, een kunstwerk of een Psalm geboren?

Het is verwondering. Zien wat er is, waarnemen. Erbij zijn, met je aandacht, open staan, voor wat aan je verschijnt, zonder dat je gelijk probeert te verklaren, te beoordelen,

te denken of dat je er iets mee moet... Verwondering overkomt je meestal,

juist wanneer je je vragen, je gedachten even uitstelt. In de tussentijd zeg maar... als je je vrij

maakt. Je oog valt op zo'n klein rupsje, wat je heus al wel eens eerder hebt gezien,

maar nu word je er even stil van, sprakeloos om dat weerloze leven, zo prachtig gemaakt.

en zo wordt een gedicht geboren, waarvan het wonder, de kleur en glans van het rupsje, afstraalt... alsof een schilder het zelf met zijn penseel heeft aangeraakt.

Iemand zei: ik weet niet waarom ik leef, en hoe, of ik nu loop, kruip, stilsta of ronddraai,

maar ergens moet toch een woord zijn dat mij bevrijden kan. Ergens toch de bron, het

mededogen dat mij dragen kan; iemand moet de ziel zijn, die mij bezielt.

Ik kan het niet laten, dat te denken, ik adem dat vermoeden,

in en uit... ergens iemand – hem noem ik God.

Soms even, een moment dat je er van huivert, ieder zal het herkennen:

een sterrenhemel waar je onder staat. Een vergezicht, hoog in de bergen, een zonsopgang of ondergang, waar je stil van wordt. Je voelt je eigen kleinheid, wie zijn wij, wat is onze plaats

in dit grote geheel? Alsof je op heilige grond staat. En dat sta je dan ook. Op heilige grond.

En dan besef je het weer: tegelijk, op dit moment vind ook dat andere plaats:

dat mensen elkaar kwetsen en kwellen. Dat lichamen, zielen kapot worden gemaakt,

We weten, er hoeft maar iets onzichtbaars klein in ons lichaam te haperen, en het kan voorbij zijn, en toch wordt er geslagen, kan de wereld schijnbaar niet zonder geweld...

En voor je het weet, sta je op heilige grond met een mond vol tanden, en het hoofd gevuld met louter vragen.

Zo, stel ik mij voor, staat daar die dichter van Psalm 8.

Dit lied, geboren uit eindeloze verwondering; over de aarde, over de mens die daar door God is neergezet. De mens op aarde, die de ander ziet, waar de glans van de hemel op neerdaalt.

maar waar ook die andere kant niet onzichtbaar blijft: een dichter die weet heeft van wat leven bedreigt, vijanden die tot rust moeten worden gebracht. Wraakzuchtigen waar iets anders,

wat sterker zou moeten zijn, tegenover wordt gezet. De woorden van deze psalm zijn in een

mens opgekomen, in de tijd van Israëls ballingschap. Het is het lied van een verdwaald mens,

of beter gezegd, van een volk dat de weg is kwijt geraakt. Israël onder druk van Egypte in

grote verwarring, weg was hun oriëntatie,

Jeruzalem uit beeld, de tempel met haar getijden, hun oriëntatie buiten bereik en daar verschijnt dan een mens, overgeleverd aan zichzelf.

Je ziet hem, haar voor je. Alleen, in de stilte van de nacht...

het zou zo iemand, een man, een vrouw kunnen zijn, in de puinhopen van Syrie...

een uit dat ene volk, dat de weg zo kwijt is geraakt, waar we veel verschrikkelijks van zien, maar nauwelijks weten wat we er mee aan kunnen. Daar waar geen mensenleven meer lijkt te tellen, of een van hen uit Sudan, of Burma, of een van ons hier die daar staat, in de stilte van de nacht, omdat het van binnen maar niet tot rust kan komen, omdat je zorgen hebt om je kinderen, om je ouders, om hoe dat in onze samenleving gaat, met wie niet mee kunnen komen, en een van je dierbaren is er zo een. Er is zoveel wat er voor kan zorgen dat je moeilijk slapen kunt. Wat kun je betekenen? Wie ben ik? Wie is God? Kan ik U vinden, maar waar dan?

Verrassend hoe de dichter, tegenover alle vijandigheid, alles wat benauwd maakt, de stemmen van kinderen, de geluiden van een kind aan de borst, opvoert, Kleine geluiden van hoop, tekenen van leven zijn het, en ze worden altijd en overal ook in de grootste chaos, waar alle leven wordt bedreigd, toch geboren:

kleine kostbare mensen...die in al hun kwetsbaarheid nog alles kunnen worden.

Een mooi ontroerend beeld vind ik dat. Het kleine en kwetsbare draagt Gods kracht.

Dat moet het opnemen tegen alles wat het heilige schendt.

Het is het beeld van God dat als een rode draad door heel de Schrift heen loopt,

Dat zĳ Gebeurt waar mensen zachtmoedig zijn, met eerbied en zorg en mededogen met leven, met elkaar omgaan. Waar het leven van ieder mens als heilig wordt gezien, wat je ook hebt, of niet hebt, welke aard of afkomst je hebt.

Dat besef haalt de dichter uit zijn gepeins. In de stilte van de nacht, overrompeld door het werk van Gods vingers...mooier kun je het niet verbeelden: God die met zijn vingers de sterren en de maan op hun plaats aan de hemel zet, voelt hij zich opgenomen in een groter geheel. Een verband wat hem draagt. Klein, nietig maar ook kostbaar:

wie is de mens, dat Gij aan hem denkt?

Zo toegerust heeft God ons, dat we bijna God zijn...alles heeft God ons toevertrouwd om zorg voor te dragen. Dat betekent die uitdrukking: alles heb u onder onze voeten gezet: de dieren op het veld, in de lucht, in de zee, alles wat rondkruipt en beweegt. De mens is geboetseerd als beeldrager van God, bedoeld om dat te worden, zo vertelt Genesís ons dat. Ook zo'n verhaal, geboren uit verwondering...Waartoe is een mens er? En dan klinkt het antwoord: Om Adam, mens te zijn, Om Eva, moeder van alle leven te worden. Om elkaar te behoeden en te bewaren, betekent dat. Op de groei gemaakt, nooit af, we zijn er naar onderweg om lief te hebben, het leven, de ander, de Eeuwige je God. Hoe anders zou de wereld er uit zien, wanneer iedereen elkaar en zichzelf zo zou zien: als beeldrager, door Gods vingers geboetseerd: jouw ogen worden van twee glazen stuiters, kijkers waarmee je kunt zien: de lichtjes in iemands ogen, of het verhaal wat verteld wil worden. En je oren worden van twee aangeplakte schelpen, instrumenten waarmee je de vogels hoort zingen...kunt verstaan wat een ander je zeggen wil. Jouw handen en die van een ander worden een brug om contact te leggen, en je hart die onmisbare bloedpomp van ons lichaam, een bron van liefde waaruit je vol verwondering zeggen kunt: ik houd van je. Mensen die doen als God, worden gaandeweg wonderdoeners...in hun aanraking, in hun nabijheid gebeurt er wat...Jezus is daarvan een sprekend voorbeeld: het verhaal van zijn leven, geeft God een menselijk gezicht, leert ons kijken door zijn ogen, en dan zien we de schepping als een groot wonder...bedoeld om in vrede te leven, tot zegen van elkaar.

We zouden de woorden van de Psalmist van harte, vol verwondering mee zingen:

O Eeuwige hoe machtig uw naam, op aarde, overal! ...

dat het zo mag zijn.